

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroul permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr.797/1996, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, Proiectul de lege cu privire la interzicerea deconectărilor de la servicii locativ-comunale în perioada rece a anului.

Anexe:

1. Proiectul de lege;
2. Nota informativă.

Odnoshko V.

Deputați în Parlament

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	400
"01" _____	11 _____ 2022
Ora _____	

LEGE

cu privire la interzicerea deconectărilor de la servicii locativ-comunale în perioada rece a anului

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul 1. Scopul și domeniul de reglementare a legii

(1) Scopul prezentei legi este protecția socială a unor categorii de consumatori conform Legii nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice, prin excluderea riscurilor de sărăcie energetică a populației vulnerabile în perioada rece a anului.

(2) Prezenta lege reglementează măsurile de protecție socială suplimentară pentru consumatorii cu vulnerabilitate energetică ridicată și consumatorii cu vulnerabilitate energetică foarte ridicată privind asigurarea accesului la resursele energetice în perioada rece a anului.

Articolul 2. Noțiuni principale

deconectare – acțiune realizată de furnizor, care are drept scop încetarea temporară sau definitivă a furnizării serviciului, inclusiv prin debranșarea de la instalațiile de livrare.

furnizor – persoană juridică, titular de licență pentru furnizarea gazelor naturale, energiei termice, energiei electrice către gospodăriile casnice;

gospodărie casnică – unitate formată dintr-o locuință și persoanele fizice care locuiesc împreună în acea locuință;

perioadă rece a anului – perioada de 5 luni cuprinsă între 1 noiembrie – 31 decembrie 2022 și 1 ianuarie – 31 martie 2023;

servicii locativ-comunale– în sensul prezentei legi, constituie serviciile de furnizare a gazelor naturale, a energiei termice și a energiei electrice.

Articolul 3. Obiectul legii

(1) Se interzice în perioada rece a anului deconectarea gospodăriilor casnice de către furnizori de la rețelele de gaze naturale, energie termică și energie electrică, pentru neonorarea în termen a plății pentru serviciul furnizat.

(2) Dispozițiile alineatului (1) se aplică în următoarele condiții cumulative:

a) gospodăriei casnice i-a fost atribuită categoria de vulnerabilitate ridicată sau foarte ridicată, conform art. 7 din Legea nr.241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice;

b) datoria scadentă a fost executată parțial, în cuantumul de 50% din suma datorată pentru perioada curentă de facturare în cazul gospodăriilor casnice cu grad de vulnerabilitate foarte ridicată și 60% din suma datorată pentru perioada curentă de facturare în cazul gospodăriilor casnice cu grad de vulnerabilitate ridicată;

c) suma cumulativă a datoriei acumulate în perioada rece a anului nu depășește suma de 5000 lei în cazul serviciilor de furnizare a gazelor naturale și a energiei termice și suma de 1500 lei în cazul serviciilor de furnizare a energiei electrice.

Articolul 4. Sfera de acțiune a prezentei legi

Sub incidența prezentei legi nu cad acțiunile de întrerupere, limitare, sistare și/sau orice alt tip de încetare a furnizării serviciului locativ-comunal, parvenite urmare a necesității de înlăturare a avarierilor, efectuării lucrărilor de mentenanță, evitării riscurilor pentru viața și sănătatea populației, precum și situațiile în care deconectarea se efectuează în baza cererii consumatorului casnic.

Articolul 5. Dispoziții finale

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică vor elabora în termen de o lună, actele normative necesare executării prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Notă informativă
la Proiectul de lege cu privire la interzicerea
deconectărilor de la servicii locativ-comunale în perioada
rece a anului

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege cu privire la interzicerea deconectărilor de la servicii locativ-comunale în perioada rece a anului a fost elaborat și înaintat de către un grup de deputați din Parlamentul Republicii Moldova, în conformitate cu art.47 din Regulamentul Parlamentului aprobat prin Legea nr.797/1996.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Începând cu ultimele luni ale anului 2021, Republica Moldova s-a confruntat cu o creștere semnificativă a prețului la gaze naturale. Conform rezultatelor Monitorizării pieței de gaze naturale în semestru I anul 2022, efectuat de Agenția Națională pentru Reglementare Energetică, deși consumatorii casnici au redus consumul de gaze cu 19,6% în semestrul I al anului 2022, comparativ cu semestrul I al anului 2021, în perioada de referință încasările din contul populației au crescut cu 144,7%.

Creșterea prețului la gaz a avut un efect de tip domino asupra tuturor prețurilor de consum, inclusiv la serviciile comunal-locative. Conform datelor Biroului Național de Statistică, în luna august 2022 comparativ septembrie 2021, prețul la serviciile comunal-locative au crescut, după cum urmează:

Mărfuri și servicii	Septembrie 2022. în % față de:	
	decembrie 2021	august 2021
Servicii comunal-locative		
Apă potabilă și canalizare	59,80	59,80
Energie electrică	172,72	395,47
Gaze naturale prin rețea	54,11	92,03
Încălzire centralizată	69,02	104,58

Începând cu 1 octombrie 2022, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a stabilit majorarea tarifelor pentru serviciile de furnizare a gazelor naturale, energie electrică și energie termică. În contextul majorărilor în ajunul sezonului rece a anului, vulnerabilitatea populației crește, generând alarmări privind eventualele deconectări din motivul neefectuării plății în termen.

În timp ce veniturile reale ale cetățenilor nu înregistrează creșteri proporționale majorării la tarife și a prețurilor de consum, există familii care din cauza veniturilor mici, nu vor reuși să facă față facturilor în sezonul de iarnă. Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, în trimestrul II 2022 față de trimestrul II 2021 indicele câștigului salarial real a fost de 88,7%, semnificând micșorarea câștigului salarial în termeni reali cu 11,3%. La fel, câștigul salarial mediu brut în sectorul bugetar în trimestru II al anului 2022 nu a depășit quantumul salariului mediu pe economie (9900 lei), constituind 8712, 9 lei. Deși câștigul mediu lunar brut în sectorul real a depășit ușor quantumul salariului mediu pe economie, constituind 10960,4 lei, în realitate această cifră este influențată de salarii mari în câteva sectoare iar salariul mediu lunar în majoritatea activităților economice nu atinge quantumul salariului mediu pe economie:

Activități economice	Lei	În % față de:		
		trimestrul II 2021	trimestrul I 2022	câștigul salarial mediu pe total economie
Total economie	10376,2	114,7	108,5	100,0
Agricultură, silvicultură și pescuit	6667,2	128,1	106,5	64,3
Industrie – total	9533,9	116,3	110,4	91,9
Industria extractivă	8550,2	114,4	114,2	82,4
Industria prelucrătoare	8944,8	119,9	109,2	86,2
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	15010,1	105,3	115,6	144,7
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	8845,6	106,7	113,6	85,2
Construcții	9138,4	116,0	112,0	88,1
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	9246,1	115,8	106,1	89,1

Transport și depozitare	8363,9	116,9	110,2	80,6
Activități de cazare și alimentație publică	6658,2	128,4	108,6	64,2
Informații și comunicații	26517,9	121,9	108,3	255,6
Activități financiare și de asigurări	20401,2	122,2	117,5	196,6
Tranzacții imobiliare	8460,6	115,8	109,0	81,5
Activități profesionale, științifice și tehnice	12668,9	110,9	110,4	122,1
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	7759,6	114,6	111,4	74,8
Administrație publică și apărare; asigurări sociale obligatorii	11790,6	114,8	108,9	113,6
Învățământ	8288,6	109,2	105,8	79,9
Sănătate și asistență socială	11730,3	101,3	108,8	113,1
Artă, activități de recreere și de agrement	7258,9	117,7	109,8	70,0
Alte activități de servicii	12566,3	119,4	106,6	121,1

Din aceste considerente, se prezintă necesară implementarea unor mecanisme viabile pentru reducerea riscului de deconectări de la serviciile locativ-comunale și sărăcirea energetică a populației. Or, legislația în vigoare prevede dreptul furnizorului de a deconecta consumatorul de la instalațiile de livrare, din cauza neachitării în termen a serviciului. Deși deconectarea de la serviciile locativ-comunale poate surveni în raport cu oricine, în pofida suportului acordat de stat, gospodăriile casnice cu nivelul de vulnerabilitate ridicat și foarte ridicat continuă să prezinte un risc sporit de a eșua în plata la timp a facturilor, respectiv de a fi deconectați de la servicii. Asemenea scenariu în perioada rece a anului ar pune în pericol valori fundamentale precum viața și sănătatea cetățenilor.

Concomitent, în luna octombrie al anului curent Guvernul a aprobat Regulamentul cu privire la atribuirea categoriilor de vulnerabilitate energetică și modul de stabilire și plată a compensațiilor pentru achitarea facturilor la energie. În acest sens, Regulamentul stabilește mecanismul de atribuire a categoriilor de vulnerabilitate energetică, prin intermediul platformei „Vulnerabilitatea energetică”, stabilind lunar gospodăriilor casnice înregistrate gradul de vulnerabilitate energetică. Astfel, punerea în aplicare a prevederilor proiectului de lege se fundamentează pe un sistem existent de monitorizare și identificare lunară a gospodăriilor casnice asupra cărora se pot extinde măsurile de protecție enunțate în prezenta inițiativă legislativă.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prezentul proiect de lege este înaintat în contextul necesității susținerii cetățenilor cu grad sporit de vulnerabilitate energetică și are drept scop diminuarea riscurilor de sărăcie energetică a populației pentru perioada rece a anului.

Proiectul propune interzicerea deconectărilor consumatorilor casnici de la instalațiile de livrare a gazelor naturale, a energiei termice, și energiei electrice, în perioada rece a anului.

De reținut că proiectul de lege propune introducerea noțiunii de „gospodărie casnică”, statuându-se pe caracteristicile raportului reglementat. Astfel, deși Regulamentul cu privire la atribuirea categoriilor de vulnerabilitate energetică și modul de stabilire și plată a compensațiilor pentru achitarea facturilor la energie nu definește noțiunea de gospodărie casnică, reglementarea modului de atribuire a categoriilor de vulnerabilitate energetică se face anume în baza caracteristicilor gospodăriei casnice. Concomitent, acțiunea nemijlocită de deconectare de la serviciile locativ-comunale se materializează în raport cu încăperea, indiferent de calitatea consumatorului, or titularul contractului de furnizare a serviciului locativ-comunal nu neapărat prezintă și consumatorul acestuia.

Prevederile enumerate se extind asupra gospodăriilor casnice, la îndeplinirea următoarelor condiții cumulative:

- a) gospodăriei casnice i-a fost atribuită categoria de vulnerabilitate ridicată sau foarte ridicată, conform cadrului normativ în vigoare;
- b) datoria scadentă a fost executată parțial, în cuantumul de 50% din suma datorată pentru perioada curentă de facturare în cazul gospodăriilor casnice cu grad de vulnerabilitate foarte ridicată și 60% din suma datorată pentru perioada curentă de facturare în cazul gospodăriilor casnice cu grad de vulnerabilitate ridicată;
- c) suma cumulativă a datoriei acumulate în perioada rece a anului nu depășește 10 000 lei.

De menționat că la momentul elaborării prezentului proiect de lege, se află în curs procesul de înregistrare a consumatorilor casnici în Sistemul Informațional „Vulnerabilitatea energetică” (SIVE). Totodată, estimările preventive ale autorilor prezentului proiect de lege relevă că numărul beneficiarilor este de aproximativ 1,1 milion de persoane.

4. Fundamentarea economico-financiară

La etapa actuală adoptarea și implementarea ulterioară a proiectului de lege nu prevede cheltuieli financiare din bugetul de stat, totuși unele efecte generate de intrarea în vigoare a prevederilor poate cauza cheltuieli suplimentare care vor necesita acoperirea din bugetul de stat.

5. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul respectiv urmează să fie plasat spre consultare publică pe portalul Parlamentului Republicii Moldova www.parlament.md, în ordinea prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Odnostalco V. B